

**Asia tulisi käsitellä 14.10.2014
kokouksessa.**

6

**Ympäristölautakunnan lausunto aluehallintovirastolle ja
kaupunginhallitukselle Helsingin Sataman hakemuksesta läjittää
ruoppausmassoja Koirasaarenluotojen meriläjitysalueelle**

HEL 2014-011343 T 11 01 01

ESAVI/74/04.09/2014

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta antaa Helsingin Sataman hakemuksesta läjittää ruoppausmassoja Koirasaarenluotojen meriläjitysalueelle seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta puoltaa hakemuksen hyväksymistä. Meriläjitysalueet ovat tarpeen Helsingin tulevien rantarakennushankkeiden meriläjityskelpoisille ruoppausmassoille.

Ympäristölautakunta toteaa, että eri meriläjityspaikkavaihtoehtoja arvioitiin YVA- menettelyssä. Menettelyn yhteydessä tutkittiin ja selvitettiin monipuolisesti eri vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Kaikissa vaihtoehdoissa todettiin ympäristölle haitallisia vaikutuksia. Vaihtoehdoista Helsingin Satama on valinnut Lokkiluodon sekä Koirasaarenluotojen läjityspaikkavaihtoehdot, joille Helsingin Satama hakee lupaa yhtäaikaisesti. Lokkiluodon läjitysalue on tarpeellinen etenkin silloin, kun ulompana merellä olevaa Koirasaarenluotojen läjitysalueita ei voi käyttää esim. sääoloista johtuen. Toisaalta Koirasaarenluotojen läjityspaikka on tarpeen silloin, kun Lokkiluodolle ei ole suositeltavaa läjittää esim. silakan kutuaikana ja linnuston pesimäaikana. Aluehallintoviraston tulisikin käsitellä molemmat lupahakemukset samanaikaisesti.

Ympäristölautakunta esittää, että luvan lupamääräyksissä huomioidaan se, että silakan kutuaikana ja lintujen pesimäaikana tulisi käyttää Koirasaarenluotojen läjitysalueita. Lokkiluodon aluetta käytettäisiin tällöin vain poikkeustapauksissa, jos merenkäynti estää proomujen pääsyn Koirasaarenluodoille.

Lisäksi ympäristölautakunta esittää, että massojen meriläjityskelpoisuutta arvioitaessa noudatetaan hyväksytyt ja voimassa olevan ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen haitta-aineille annettuja raja-arvoja ja muita ohjeita (YM 2004). Jos raja-arvoja

muutetaan läjitysluvan voimassaoloaikana, niin uusia raja-arvoja noudatetaan niiden tultua voimaan.

Tiedot läjitettävistä massamääristä ja laadusta sekä läjityksen vaikutusten tarkkailutulokset tulee toimittaa vuosittain ympäristökeskukselle.

Toiminnan käynnistyessä on lisäksi huomioitava Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelman (Valtioneuvoston päätös 21.8.2014) alaohjelman ”Merenpohjan fyysinen menetys ja vahinko” sekä muiden toiminnan seurantaan soveltuvien alaohjelmien kohteena olevat tekijät.

Esittelijän perustelut

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Helsingin Sataman hakemuksesta läjittää massoja Koirasaarenluotojen meriläjitysalueelle 20.10.2014 mennessä ja kaupunginkanslia 3.10.2014 mennessä.

Helsingin Satama hakee lupaa yhteensä 9,76 milj. m³ltr läjitysmassamäärälle Länsisatamasta noin 10 km:n päässä merellä sijaitsevalle suunnitellulle Koirasaarenluotojen läjitysalueelle. Uusia läjitysalueita tarvitaan, jotta rantarakentamiskohteiden ruoppausmassoille on myös tulevaisuudessa sijoituspaikkoja. Läjitettävät massat tulevat kaupungin ranta- ja vesirakennuskohteista. Läjitysalueelle läjitetään massoja, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 2 (mereen läjityskelvoton ruoppausmassa), mutta voivat ylittää tason 1.

Helsingin Satamalla on tällä hetkellä voimassa oleva lupa kahdelle meriläjitysalueelle itäisellä merialueella. Mustakuvun läjitysalueen lupa on voimassa vuoden 2018 loppuun asti ja Vuosaaren läjitysalueen kesäkuun 2022 loppuun asti. Mustakuvulle voi läjittää vielä noin 0,5 milj. m³ltr ja Vuosaaren läjitysalueelle noin 4,7 milj. m³ltr. Kantakaupungin edustalla olleen Taulukarin läjitysalueen luvan voimassaolo päättyi vuoden 2013 lopussa. Lisäksi Helsingin Satama hakee samanaikaisesti lupaa Lokkiluodon meriläjitysalueelle 3,67 milj.m³ltr ruoppausmassamäärälle.

Koirasaarenluodoista ja muista vaihtoehtoisista läjitysalueista on tehty ympäristövaikutusten arviointi ja Uudenmaan ELY- keskus on antanut arviointiselostuksesta lausuntonsa.

Koirasaarenluotojen läjitysalueen pinta-ala on 49 ha ja vesisyvyys 23–31 m. Läjitystä on tarkoitus tehdä tasolle -16 m. Hankkeella ei ole vaikutusta alueen kaavoitukseen eikä alueella ei ole juurikaan

virkestyskäyttöä. Läjitysalueen vierestä kulkee 11,0 metrin laivaväylä. Läjitysalue sijaitsee Puolustusvoimien ampuma-alueella ja Metsähallituksen hallinnoimalla vesialueella.

Alueen veden laatuun vaikuttaa etupäässä ulkomereltä tulevat virtaukset. Koirasaarenluotojen alueella vesi on sekä termisesti että suolaisuuden suhteen kerrostunut. Ulkosaaristossa vesi on hieman vähemmän sameaa kuin sisäsaaristossa. Tehdyissä sameusmittauksissa todettiin lyhytkestoisia tilanteita, joissa sameus kohosi 2-3 -kertaiseksi taustapitoisuuksiin nähden ollen edelleenkin varsin alhainen. Sameuden leviämisen mallinnuksen mukaan merkittävää samennusta esiintyy alle 1 km² alueella ja maksiminopeudella läjitettäessä vielä 2-3 km päässä läjityspaikasta etenkin pohjan yläpuolella. Keskimääräinen samentuminen on mallin mukaan silmin havaittavaa (10 mg/l) muutaman sadan metrin etäisyydellä läjityspaikasta. Pohjan yläpuolella samentuminen voi levitä kauemmaksi. Kiintoaineen nousulla ei arvioitu olevan merkittävää vaikutusta veden laatuun läjitysalueen ulkopuolella. Myös vaikutukset veden ravinnepitoisuuksiin on arvioitu paikallisiksi, hetkittäisiksi ja tilapäisiksi.

Koirasaarenluotojen alueelta on tutkittu pohjasedimenttejä ja sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia. Sedimenttinäytteissä pohja oli laadultaan eroosiopohjaa koostuen pääosin hiekka- ja soramoreenista. Myöhemmin tehdyssä luotauksessa alueella todettiin löyhää sedimenttiä. Ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 1 lieviä ylityksiä todettiin arseenilla sekä dioksiineilla ja furaaneilla. Orgaaniset tinayhdisteet (TBT) ja PCB- yhdisteet jäivät laboratorion määritysrajojen alapuolelle. Vesikasvillisuustutkimuksen mukaan alueella ei ole juurikaan rakkolevää, mikä indikoi huonokuntoista pohjaa. Pohjaeläintutkimuksen mukaan pohjan tila pohjaeläimistön perusteella arvioituna oli erittäin hyvä.

Esko Rossi Oy on laatinut läjitettävien ruoppausmassojen haitta-aineiden vaikutuksista riskinarvion. Riskinarvioon perustuen hakija on ehdottanut läjitettävien massojen haitta-aineille enimmäispitoisuuksia. Ehdotetut enimmäispitoisuudet vastaavat pääosin nykyisen ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 2 rajapitoisuuksia. Joillekin aineille on ehdotettu nykyistä korkeampia raja-arvoja, jotka ovat ehdotetun päivitetyn ruoppaus- ja läjitysohjeen mukaisia.

Koirasaarenluotojen alueelta on mitattu virtauksia noin kilometrin päässä suunnitellusta läjitysalueesta. Mittausjakson aikana virtausnopeudet olivat hitaita. Virtaussuunnat olivat selvästi pohjoiseen ja lounaaseen, kun tuulen suunta oli samaan aikaan lounaasta ja lännestä. Pinta- ja pohjavirtaukset voivat poiketa toisistaan.

Alueelle on tehty virtaus- ja kulkeutumismalli, jonka mukaan läjitys ja siitä johtuva pohjan topografian muutos tulee vaikuttamaan pohjavirtauksia lisäävästi. Suurilla virtauksilla pohjamateriaali alkaa liikkua. Mallinnuksen perusteella on arvioitu, että läjitysmassoja mahdollisesti irrottavat virtausnopeudet ovat hyvin harvinaisia. Läjitettyjen massojen arvellaan tällöin pysyvän hyvin paikoillaan.

Koirasaarenluotojen alue on syvää merialuetta, joka ei sovellu kovinkaan hyvin monenkaan kalalajin kutualueeksi. Alueen soveltuvuutta siian kutualueeksi selvitettiin, eikä siian kutualueita todettu läjitysalueella. Joitakin potentiaalisia kutualueita todettiin läjitysalueen länsi- ja lounaispuolella. Alueella ei harjoiteta ammattimaista kalastusta.

Lähimmät suojelukohteet tai esitetyt suojelukohteet ovat noin 3 km:n päässä. Gråskärsbådan on merkitty Helsingin yleiskaavaan suojeluvarauksella ja siihen kuuluvat Halliluoto, Uppoluoto ja Länsiluoto ja niiden matalikot. Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2008-2017 alueella on todettu olevan hyvät perusteet vedenalaisen meriluonnon suojelualueeksi. Hakijan käsityksen mukaan läjitys ei uhkaa yllä mainittujen alueiden luontoarvoja. Alueella sijaitsee allien levähdyspaikkoja, mutta läjityksen ei ole katsottu vaikuttavan merkittävästi alleihin tai muuhun linnustoon.

Läjityksen vesistö- ja kalatalousvaikutuksia on tarkoitus seurata pääkaupunkiseudun yhteistarkkailujen puitteissa Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Paula Nurmi, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
paula.nurmi(a)hel.fi

Liitteet

1 lausuntopyynnön liitteet

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto
(Hämeenlinnan päätoimipaikka)
Kaupunginhallitus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Muutoksenhakukielto, valmistelu

14.10.2014

Ysp/6

Helsingin Satama -liikelaitos
Ympäristönsuojeluosasto

Muutoksenhakukielto, valmistelu
Muutoksenhakukielto, valmistelu